

Alla som vet eller misstänker att de fick en blodtransfusion någon gång mellan 1965 och 1991 bör testa sig för hepatit C. Undersökningen, som är kostnadsfri, görs på vårdcentral eller hos din företagshälsovård. Du kan även passa på att testa dig i samband med ett annat sjukvårdsbesök.

Kontakta Vårdcentralen, Sjukvårdsrådgivningen eller Smittskyddsenheten i Västra Götaland om du har frågor. Du kan även vända dig till Företagshälsovården.

FRÅGOR OCH SVAR

Vad är hepatit C?

Hepatit C är ett virus som kan orsaka en leverinflammation. Om man bär på virus under många år kan inflammationen i levern leda till ärrbildning i levern så kallad skrumplever och det finns också en ökad risk för att få cancer i levern. Hepatit betyder leverinflammation och man använder olika bokstäver för olika virus som kan orsaka denna.

Hur smittar hepatit C?

Hepatit C smittar framför allt via blod och blodkontakter. Risken för smitta via sexuell kontakt bedöms som mycket liten. Den vanligaste smittvägen idag i Sverige är via intravenöst missbruk med orena sprutor.

Hur vet man om man bär på hepatit C virus?

Det finns inga specifika symtom som kan tala om att man bär på just hepatit C virus. I många fall har man inga symtom alls. Hos en del kan infektionen läka ut av sig själv. Symtom på hepatit C virus kommer vanligen sent i förloppet efter många år när ärrbildningen börjat i levern. Då kan man ha symtom som tex trötthet.

Det kan finnas flera olika orsaker till leverinflammation som tex alkohol, läkemedel, så kallade autoimmuna sjukdomar och andra virusinfektioner.

Hur gör jag för att testa mig?

Hepatit C virus upptäckts med ett blodprov och svaret kan vanligtvis ges inom 1 vecka. Undersökningen är kostnadsfri. Man kan undersöka sig på vårdcentral, hos företagshälsovården eller om man besöker vården av annan orsak be att få testa sig samtidigt.

Hur länge har man känt till hepatit C virus?

Hepatit C virus upptäcktes i slutet av 80-talet och tester utvecklades under början av 90-talet. Från och med 1992 testas allt blod i Sverige. Man tror att hepatit C virus började komma till Sverige under mitten av 60-talet. Man kallade tidigare de hepatiter som inte var A eller B för non-A non-B hepatit och en stor del av dessa hepatiter var hepatit C orsakade.

Hur stor är risken om man fått en blodtransfusion mellan 1965–1991?

Det är svårt att bedöma men risken att man ska vara bärare av virus har uppskattats till runt 5 procent om man fått stora mängder blod. I en mindre undersökning som gjordes i Göteborg under 2007 var lite mindre än 1 procent av de som testade sig efter att ha fått blodtransfusion mellan 1965 och 1991 bärare av hepatit C virus.

Hur vet man att man fått blodtransfusion?

Många som genomgått större operationer eller haft stora blödningar vet att de fått blodtransfusion. Mindre ingrepp som tex operationer i blindtarmen, bräckoperationer och liknande brukar inte innebära blodtransfusion. Om man är osäker kan man rådgöra med sin läkare. I vissa fall kan det vara enkelt att få fram tidigare journaluppgifter. Om det är svårt att få fram journaluppgifter kan man låta testa sig på misstanke om att man fått blodtransfusion.

Varför kan man inte bara kalla in alla som fått blodtransfusion?

De flesta blodcentraler var inte datoriserade under perioden då hepatit C smitta kan ha funnits i det blod som transfunderades. Det innebär att man måste ta fram alla journaler och i varje enskild patientjournal leta efter uppgift om blodtransfusion. Socialstyrelsens rekommenderar att vissa barngrupper – de som hjärtopererats, de som cancerbehandlats och de som vårdats pga för tidig födsel eller genomgått blodbyte under nyföddhetsperioden aktivt ska spåras upp och uppmanas till testning. Detta arbete är påbörjat men det kommer att ta tid innan alla i riskgrupperna är kontrollerade. Många av dessa barn (som idag är vuxna) är inte alltid medvetna om att de fått blodtransfusion. Övriga som fått blodtransfusion uppmanas att själva ta kontakt med vården för att låta testa sig. Detta gäller även de som ingår i de grupper som aktivt ska spåras upp – det är inget hinder att låta testa sig redan nu.

Vilka ska testa sig?

Alla som vet eller misstänker att de fått blodtransfusion mellan 1965–1991 bör testa sig. Detta är kostnadsfritt och görs förslagsvis på vårdcentral, hos företagshälsovård eller i samband med annat sjukvårdsbesök.

Kan man lita på testresultatet?

Ja – dagens tester är säkra och om testet skulle visa sig positivt så går man vidare med ytterligare tester.

Vad händer om det visar sig att man bär på hepatit C virus?

Om man är bärare av hepatit C virus blir man remitterad till en infektionsklinik. Idag finns goda möjligheter till vård och behandling.

Vart kan jag vända mig om jag har frågor?

Sjukvårdsrådgivningen, Vårdcentral och Smittskyddsenheten i Västra Götaland samt i vissa fall Företagshälsovård kan hjälpa dig med svar på dina frågor.